

Comité, van Borssum Buisman werd in juni '43 aan het hoofdkwartier van de OD toegevoegd en de Brauw werd in augustus '44 uitgezonden om te bereiken dat in bezet gebied een College van Vertrouwensmannen gevormd werd. Aan opdrachten welke op de OD betrekking hadden, had BI, zo verklaarde Somer, 'part noch deel, want de heer Gerbrandy en de heer van Lidth de Jeude gaven deze opdrachten, naar aanleiding van de verzoeken uit Nederland' (wij komen er later in dit deel op terug) 'en de agenten voerden ze uit en brachten ze naar de organisatie.'¹ Ook met de formulering van de Jonge's opdracht, voorzover deze op het Nationaal Comité, en van de Brauws opdracht, voorzover deze op het College van Vertrouwensmannen betrekking had, had BI geen bemoeienis: dat was beleid van de ministers en van de koningin. Speciaal in dat opzicht was BI werktuig van de regering, meer niet.

★

Zoals eerder weergegeven, werd aan BI bij de oprichting ook de taak gegeven, ontsappingslijnen uit Nederland te organiseren. Daartoe werd om te beginnen de tweede BI-agent uitgezonden: Gerbrands, die zonder marconist kwam te zitten. Gerbrands gaf zoveel mogelijk hulp aan de groep '*Fiat Libertas*' (toen nog '*Luctor et Emergo*' gheten), trok later in '43 naar Spanje en werd door Somer in december in het kamp Miranda de Ebro aangetroffen. Somer had toen al besloten, het opbouwen van ontsappingslijnen uit Nederland aan anderen over te laten. Die lijnen had hij in de eerste plaats wenselijk geacht om rapporten Nederland uit te werken, maar dat bleek voldoende vlot te gaan via de Zweedse Weg (tot juli '43) en de Zwitserse Wegen A en B. Intussen verloor Somer de ontsappingslijnen toch niet geheel uit het oog; op dat gebied verleende hij belangrijke steun aan het werk van *MI-9*.

MI-9 had, zoals wij in deel 7 vermeldden (hoofdstuk 7, in de paragraaf 'Pilotenhulp'), in '43 twee geheime agenten in Nederland gedropt om 'lijnen' op te bouwen waarlangs ontsnapte Geallieerde krijgsgevangenen of vliegtuigpersoneel dat in Nederland een noodlanding gemaakt had ('piloten'), naar Spanje overgebracht konden worden: Beatrix Terwindt en Dignus Kragt. Mej. Terwindt was via *SOE* gedropt (en viel dus onmiddellijk in Duitse handen), Kragt werd gedropt door bemiddeling van BI

¹ Getuige J. M. Somer, *Enq.*, dl. IV c, p. 1840.